

nieuwsbericht

Uitgave 12, 18 december 2015

In dit nieuwsbericht:

1. Oratie Niels Chavannes als professor e-health
2. Long Alliantie Nederland zoekt projectleider aanpak beroepslongziekten
3. Lucht in Nederland minder vies, maar moet nog schoner
4. Rookvrije Generatie-Award voor Hanke Bruin Slot
5. Ledenvergadering Long Alliantie Nederland op vrijdag 18 december 2015
6. Inhalatorgebruik.nl uitgebreid met nieuwe inhalatieprotocollen
7. "Controversies in COPD" overhandigd aan Guusje ter Horst
8. Voortvarende start wetenschappelijk onderzoek meerwaarde longrevalidatie in het hooggebergte
9. Wereldwijde lof voor unieke gezamenlijke aanpak Longcentra Nederland
10. 8^e Conferentie van de International Primary Care Respiratory Group
11. Tweedaags CAHAG congres 'Adembenemend'
12. Longen op de agenda
13. Esther Beels versterkt de Long Alliantie Nederland
14. Meer informatie over de Long Alliantie Nederland
15. Aanmelden voor de nieuwsbrief

1. Oratie Niels Chavannes als professor e-health

Niels Chavannes (adviseur bij de Long Alliantie Nederland voor het Nationaal Actieprogramma Chronische Longziekten) hield op 11 december jl. zijn oratie 'E-Health in Disease Management: doel of tool'.

Chavannes: "als huisarts wil ik graag dat E-Health concreet en praktisch wordt. Ik ga niet kritiekloos enthousiast doen wanneer er eigenlijk niet aantoonbaar iets verbetert. Implementatie van E-Health blijkt zelfs bij bescheiden doelstellingen doorgaans veel lastiger dan verwacht. De introductie van E-Health vraagt om een verandering van gedrag, van zowel zorgverleners als patiënten". Ook persoonlijke voorkeuren van een patiënt, de aard van de ziekte en de ziektelast die een individuele patiënt ervaart, spelen een rol. "E-Health kan een geweldig middel zijn om mensen hun persoonlijke doelen te helpen bereiken. Het is belangrijk om als (huis-)arts eenieder op dat vermogen tot zelfmanagement aan te spreken en daarin een coachende rol aan te nemen."

De Long Alliantie Nederland feliciteert Niels Chavannes met zijn benoeming en uitspreken van de oratie. Een interview met Niels Chavannes over E-Health is [HIER](#) te vinden en de oratie is binnenkort [HIER](#) na te lezen.

2. LAN zoekt projectleider "Zorg & Arbeid" / aanpak beroepslongziekten

De LAN is per direct op zoek naar een gedreven en enthousiaste collega voor de functie van: "projectleider Zorg & Arbeid" om de strijd aan te binden tegen beroepslongziekten.

Er is een sterk wederzijds verband tussen longziekten en arbeid. (Gezonde) werknemers die op hun werk in aanraking komen met gevaarlijke stoffen kunnen een beroepslongziekte ontwikkelen, met alle gevolgen van dien: zo sterven er jaarlijks 2.000 mensen door beroepslongziekten. Mensen met een longziekte nemen door hun longziekte minder deel aan het arbeidsproces en hebben meer arbeidsverzuim dan gezonde mensen.

Meer informatie over deze vacature is in de bijlage bij dit LAN nieuwsbericht te vinden. Let op: solliciteren kan tot 6 januari 2016.

3. Lucht in Nederland minder vies, maar moet nog schoner

De luchtkwaliteit in Nederland is in de afgelopen jaren verbeterd door het Nationaal Samenwerkingsplan Luchtkwaliteit (NSL). Tegelijk is de lucht in Nederland nog verre van schoon en heeft een groot aantal mensen -waaronder mensen met longziekten- last van de vieze lucht. Alle redenen te komen tot een ambitieus nieuw Nationaal Samenwerkingsplan Luchtkwaliteit, dat ook bijdraagt aan de klimaatdoelstellingen.

Op 7 december jl. vond het Nationaal Luchtcongres plaats in de Jaarbeurs in Utrecht. Bijna 200 mensen uit onder andere wetenschap, bedrijfsleven en overheid gingen met elkaar in gesprek over de toekomst van het Nederlandse luchtkwaliteitsbeleid. Tijdens de dag is gesproken over concrete maatregelen om de lucht schoner te maken. De uitgewerkte ideeën zijn gebundeld en aangeboden aan het Ministerie van Infrastructuur & Milieu, dat nadenkt over de bouwstenen van het toekomstig luchtbeleid.

Een terugblik op het Nationaal Luchtcongres is [HIER](#) te vinden.

4. Rookvrije Generatie-Award voor Kamerlid Bruins Slot

Hanke Bruins Slot (Tweede Kamerlid van het CDA) heeft de Rookvrije Generatie Award gewonnen. De Alliantie Nederland Rookvrij prijst Bruins Slot om haar inzet voor rookvrije zwangerschap. Om de jeugd te beschermen tegen de gevolgen van roken en meerroken, startte de Alliantie Nederland Rookvrij begin november een campagne voor [de rookvrije generatie](#), om kinderen te laten opgroeien zonder tabaksrook en de verleiding om te gaan roken. Daartoe worden initiatieven gestimuleerd als betere voorlichting en ondersteuning voor jonge ouders, aanpak van tabaksmarketing en [rookvrije schoolpleinen](#) en sportverenigingen.

Hanke Bruins Slot ontvangt Rookvrije Generatie Award uit handen van Michael Rutgers

Rookvrij opgroeien begint bij de zwangerschap. Bruins Slot vindt dat kinderen een gezonde start moeten hebben in het leven en het van belang is om zwangere vrouwen te helpen van hun rookverslaving af te komen. Jaarlijks worden nog altijd 15.000 kinderen voor de geboorte blootgesteld aan meeroken. Dat kan onder meer leiden tot vroeggeboorte, wiegendood en een te laag geboortegewicht. Ook kan het de longen van baby's beschadigen en longziekten veroorzaken.

Het CDA-Kamerlid pleit in een recent pamflet aan minister Schippers voor hulp aan vooral laagopgeleide vrouwen om te [stoppen met roken als ze zwanger zijn](#). Van deze groep blijft nu nog 22% roken. Mensen in de omgeving van de zwangere vrouwen roken vaak ook. Bruins Slot pleit ervoor om financiële drempels voor zwangere vrouwen die willen stoppen met roken zoveel mogelijk weg te halen. Daarnaast moet er meer kennis komen over de risico's van roken tijdens de zwangerschap. Ook wil Bruins Slot meer structurele aandacht in de geboortezorg voor preventie en leefstijl, afgestemd op de moeder.

5. Ledenvergadering Long Alliantie Nederland op vrijdag 18 december 2015

De Long Alliantie Nederland is de federatieve vereniging op het gebied van longziekten met de ledenvergadering als hoogste besluitvormend orgaan. Op vrijdag 18 december is de ledenvergadering. Op de agenda staan onder meer:

- Het vaststellen van het LAN jaarplan 2016;
- www.inhalatorgebruik.nl;
- Het landelijk zorgpad COPD longaanval met ziekenhuisopname;
- Palliatieve zorg voor mensen met COPD;
- Het Nationaal Programma Longonderzoek;
- De aanpak van beroepslongziekten;
- De overlap tussen hart- en longziekten;
- De samenstelling van het LAN bestuur.

Het volgende LAN nieuwsbericht rapporteert over de uitkomsten van de ledenvergadering.

6. www.inhalatorgebruik.nl uitgebreid met nieuwe inhalatieprotocollen

De leden van de LAN hebben vier nieuwe inhalatieprotocollen vastgesteld namelijk voor de Spiromax, Podhaler, Turbospin en de Twincer. Deze inhalatieprotocollen zijn vrij toegankelijk en te vinden op de website www.inhalatorgebruik.nl.

De Podhaler, Turbospin en Twincer worden vooral gebruikt om antibiotica te inhaleren. Tijdens het ontwikkelproces is voor deze drie protocollen ook de samenwerking gevonden met verpleegkundig specialisten op het gebied van Cystic Fibrose en de Nederlandse Cystic Fibrose Stichting. De gebruiksaanwijzingen voor patiënten van deze inhalatoren worden door het Longfonds ontwikkeld in samenwerking en samenspraak met patiënten en zijn inhoudelijk volledig gebaseerd op de inhalatieprotocollen voor zorgverleners.

Het is de bedoeling dat de LAN inhalatieprotocollen door alle zorgverleners worden gebruikt, zodat patiënten op dezelfde uniforme wijze worden geïnstrueerd. Dit zorgt voor beter gebruik van inhalatiemedicatie en (onder andere) betere kwaliteit van leven van mensen met longziekten. Meer informatie is te vinden op: www.inhalatorgebruik.nl.

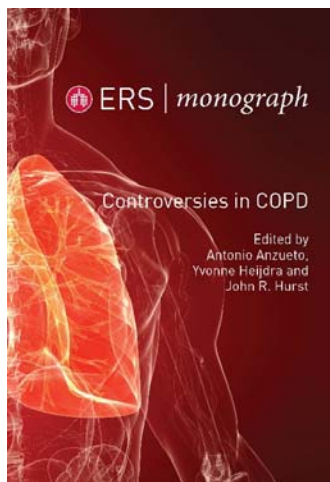
7. "Controversies in COPD" overhandigd aan Guusje ter Horst

De European Respiratory Society (ERS) heeft het boek "Controversies in COPD" uitgebracht dat ingaat in op een groot aantal actuele controversies rond COPD zoals screening, het astma-COPD overlap, longrevalidatie, palliatieve zorg.

Het eerste exemplaar van het boek is overhandigd door prof. dr. Yvonne Heijdra (Radboudumc en editor van het boek) aan dr. Guusje ter Horst (voorzitter Long Alliantie Nederland). Ter Horst: "ik ben dol op controverses omdat ze bijdragen aan het verbreden en verdiepen van inzichten. Ik ben verheugd over het verschijnen van dit boek over controverses over COPD en hoop dat het veel nuttige discussies zal opleveren over de zorg voor mensen met COPD".

Prof. dr. Yvonne Heijdra overhandigt het boek "controversies in COPD" aan dr. Guusje ter Horst

“Controversies in COPD” is relevant zowel voor behandelaren als voor wetenschappers en heeft als doel om verdere discussie over COPD te bevorderen. “Controversies in COPD” is te vinden op erspublications.com en bij ersbookshop.com. ERS leden kunnen de inhoud van het boek gratis downloaden.

8. Voortvarende start wetenschappelijk onderzoek meerwaarde longrevalidatie in hooggebergte

Op 23 november jl. vergaderde de LAN begeleidingscommissie van het onderzoek naar de meerwaarde van longrevalidatie hooggebergtebehandeling (in het Nederlands Astmacentrum Davos) ten opzichte van behandeling in Nederland voor patiënten met ernstig refractair astma. Conclusie: het onderzoek is voortvarend van start gegaan met verwijzing en inclusie van patiënten.

Aanleiding voor het onderzoek is het [“standpunt behandeling van \(ernstig\) astma in het hooggebergte”](#) van het Zorginstituut Nederland (ZiNL). Het ZiNL handhaaft de hooggebergte behandeling voor mensen met ernstig (refractair) astma als te verzekeren prestatie, onder de voorwaarde dat er de komende jaren onderzoek plaatsvindt naar de toegevoegde waarde van deze behandeling. In 2018 beoordeelt het ZiNL –op grond van het onderzoek- de effectiviteit van deze behandeling opnieuw.

Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van Merem Behandelcentra (waar het Nederlands Astmacentrum Davos en Heideheuvel onderdeel van uitmaken). Het onderzoek wordt geleid door onafhankelijke onderzoekers van het UMC Utrecht / Universiteit Utrecht. Het betreft een parallel onderzoek waarbij patiënten gerandomiseerd worden toegewezen aan een interdisciplinaire longrevalidatiebehandeling óf in het hooggebergte of in Nederland. Naast onderzoek naar directe effecten van deze behandelvormen op klachten en functioneren van de patiënten, wordt milieu-epidemiologisch onderzoek verricht om de gevonden effecten beter te kunnen onderbouwen.

De Long Alliantie Nederland is verheugd over de voortvarende start van het onderzoek en roept patiënten, patiëntenorganisaties, zorgverleners, zorgverzekeraars en andere betrokken op tot volledige medewerking. Alleen dan kan de meerwaarde van longrevalidatie in het hooggebergte goed en objectief worden onderzocht. Het onderzoeksdesign is vastgesteld door een LAN begeleidingscommissie met deelnemers van de Vereniging Nederland Davos, Longfonds patiëntenvereniging, NVALT, NVK/SKL, Longcentra Nederland, Zorgverzekeraars Nederland en Achmea.

Meer informatie over het onderzoek is [HIER](#) te vinden. Voor het verwijzen van een patiënt naar longrevalidatiebehandeling kan het verwijsformulier op de website van Merem worden gebruikt. Dit formulier is te bereiken via [Heideheuvel](#) of het [NAD](#). Voor meer informatie kan contact worden opgenomen met één van de longartsen van Heideheuvel tel. 035 – 68 81 411 of het NAD tel. 0041 – 81 41 78 000.

9. Wereldwijde lof voor unieke gezamenlijke aanpak Longcentra Nederland

Nederland heeft een unieke positie in Europa door aanwezigheid van 6 gespecialiseerde longcentra, waar aan patiënten met complexe longziekten, waaronder COPD, een integrale behandeling wordt aangeboden. Na zorgvuldige inschatting van de ziekte-ernst, wordt een multidisciplinair behandelprogramma aangeboden afgestemd op de individuele doelstellingen van de patiënt. Acceptatie en adaptatie zijn sleutelbegrippen binnen het programma.

De Nederlandse aanpak heeft veel internationale lof gekregen in een bijeenkomst met de Europese Federatie van Astma- en Allergieverenigingen (EFA) met deskundigen en beleidsverantwoordelijken uit binnen- en buitenland. Dhr. Michael Wilken (voorzitter EFA COPD werkgroep) het recent verschenen rapport "[Minimum Standards of Care for COPD patiënten in Europe](#)" waarin gepleit wordt voor een Europese minimale zorgstandaard voor de behandeling van patiënten met COPD. De Nederlandse longrevalidatiecentra voldoen met hun integrale aanpak geheel aan deze standaard.

Prof. Carolyn Rochester (Medisch directeur Longrevalidatie en COPD aan de Yale University School of Medicine), sprak over de sociale en economische consequenties van COPD als multisystemische ziekte en benadrukte het belang van longrevalidatie voor de psychische en fysieke gezondheid. Longrevalidatie als (kosten)effectieve behandeling en essentieel component van geïntegreerde zorg blijkt voor een te beperkte groep COPD patiënten toegankelijk te zijn. Een bevinding die overigens ook in het EFA rapport naar voren komt en een uitdaging voor de toekomst vormt. Prof. Emiel Wouters (voorzitter Longcentra Nederland) sprak over de steeds centralere rol van de zelfstandige patiënt en gepersonaliseerde zorg op maat. Het belang van de juiste behandeling voor de juiste patiënt op het juiste moment voor het juiste resultaat is cruciaal. Door nauwe samenwerking streeft LCN naar de bevordering van de gezondheid van de individuele patiënt en verwezenlijkt de organisatie een behandelaanpak op maat. Meer informatie is [HIER](#) te vinden.

10. 8e Conferentie van de International Primary Care Respiratory Group

Het lijkt nog wat vroeg, maar de CAHAG wil iedereen met speciale interesse in de zorg voor longpatiënten op de hoogte brengen van de 8^e Conferentie van de International Primary Care Respiratory Group (IPCRG), die komend jaar van 25-28 mei in Amsterdam zal plaatsvinden.

Tijdens deze conferentie worden presentaties, workshops en demonstraties gehouden over de meest actuele ontwikkelingen op het gebied van eerstelijns zorg voor longpatiënten. Het programma met als thema "Teamwork: WhoCares?" richt zich vooral op de multidisciplinaire zorg rondom de patiënt en bevat een grote variëteit aan interessante onderwerpen als astma bij kinderen, exacerbaties, beweging, palliatieve zorg, stop roken-interventies, copd in ontwikkelingslanden, etc.

De CAHAG draagt in grote mate bij aan de invulling van het programma en beveelt deze conferentie van harte aan. Deelname biedt een unieke kans om collega's van over de

hele wereld te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen. Voor meer informatie en opgave: www.ipcrg2016.org

11. Tweedaags CAHAG congres 'Adembenemend'

CAHAG organiseert op 4 en 5 februari 2016 voor de 11e keer het tweedaagse congres Adembenemend.

Veel praktijken hebben de afgelopen jaren een start gemaakt met het opzetten van goede COPD- en - meer recent - astmazorg. Aandachtspunten hierbij zijn de implementatie van de astma en COPD-zorg in de huisartsenpraktijk, het protocollair opzetten van de zorg en het maken van goede afspraken binnen de praktijk; met de patiënt en met elkaar. Actuele onderwerpen zijn de optimalisatie van spirometrie en andere onderzoeken, het continueren van de zorg en de implementatie van de nieuwe NHG standaarden 2015. Wat zijn nieuwe ontwikkelingen en hoe wordt omgegaan met ketenzorg binnen uw praktijk? Allemaal onderwerpen die aandacht krijgen binnen Adembenemend. De tweedaagse cursus biedt adembenemend veel praktische en verdiepende informatie en vaardigheden, gericht op implementatie.

Inschrijving alleen als koppel huisarts – POH/PVK. Voor meer informatie en inschrijving: [CAHAG](#)

12. Longen op de agenda

Hieronder een overzicht van relevante congressen en bijeenkomsten op het gebied van longen en gerelateerde onderwerpen.

Wanneer	Wat	Meer informatie
18 januari	LAN Steungroep Ziektelastmeter COPD	www.longalliantie.nl
14 april	LAN ledenvergadering 17.00- 19.30 u.	www.longalliantie.nl
4-5 februari	Tweedaags CAHAG congres 'Adembenemend'	CAHAG
18 t/m 21 april	De Week van de Long (Longartsendagen en Longdagen)	www.longdagen.nl
25 t/m 28 mei	IPCRG congres 2016 Amsterdam	http://www.ipcrg2016.org/29863
16 – 24 juli	Jongeren vakantie voor kinderen met astma en of eczeem	jongeren vakantie@vnd.nu
8 september	LAN ledenvergadering 17.00- 19.30 u.	www.longalliantie.nl
8 december	LAN ledenvergadering 17.00- 19.30 u.	www.longalliantie.nl
Meerdere data in 2016	Diverse nascholingen op het gebied van Longzorg	Voor meer informatie, klik HIER

	 MEDCLASS Respiratoir het nascholingsinstituut van Boehringer Ingelheim	
Meerdere data in 2016	Diverse symposia en congressen op het gebied van Longzorg 	Voor meer informatie, klik HIER
Meerdere data in 2016	NVLA Scholing 	Voor meer informatie, klik HIER
Meerdere data in 2016	Masterclass, nascholing voor praktijkondersteuners, Longverpleegkundigen en praktijkverpleegkundigen 	Voor meer informatie, klik HIER
Meerdere data in 2016	Nascholing 'Inhaleren 3.0'	Voor data en locaties, klik HIER

De agenda kunt u ook vinden op onze website www.longalliantie.nl. Als u gegevens wilt aanleveren voor "Longen op de Agenda" dan kunt u die sturen naar nijdeken@longalliantie.nl.

13. Esther Beels versterkt de Long Alliantie Nederland

Esther Beels is 1 december gestart bij de LAN als secretaresse voor het Nationaal Actieprogramma Chronische Longziekten. De afgelopen jaren werkte Esther Beels als bestuur secretaresse bij de Nederlandse Diabetes Federatie (NDF). De LAN heet Esther van harte welkom!

14. Meer informatie over de Long Alliantie Nederland

De Long Alliantie Nederland (LAN) is de federatieve vereniging van vooraanstaande partijen in Nederland op het gebied van chronische longzorg. De doelen van de LAN zijn:

- Het terugdringen van het aantal mensen met chronische longaandoeningen;
- Het terugdringen van de ernst van hun ziekte en het aantal sterfgevallen als gevolg van chronische longaandoeningen;
- Het bevorderen van de kwaliteit van leven van mensen met chronische longaandoeningen.

Leden van de Long Alliantie Nederland:

- Longcentra Nederland;
- Longfonds patiëntenvereniging ([Longfonds](#));
- Longfonds stichting ([longfonds](#));
- Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie ([KNGF](#));
- Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter Bevordering der Pharmacie ([KNMP](#));
- Nederlands Instituut van Psychologen ([NIP](#));
- Nederlands Respiratoir Samenwerkingsverband ([NRS](#));
- Nederlandse Vereniging van Artsen voor Longziekten en Tuberculose ([NVALT](#));
- Nederlandse Vereniging van Diëtisten ([NVD](#));
- Nederlandse Vereniging van Longfunctieanalisten ([NVLA](#));
- Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde ([NVK](#));
- Stichting COPD en Astma Huisartsen Adviesgroep ([CAHAG](#)) namens het Nederlandse Huisartsen Genootschap ([NHG](#)) en de Landelijke Huisartsen Vereniging ([LHV](#));
- V&VN Longverpleegkundigen, mede namens de V&VN Praktijkverpleegkundigen & Praktijkondersteuners ([V&VN](#));
- Vereniging Nederland-Davos ([Nederland-Davos](#));

Bedrijfsleden:

- ALK-Abello ([ALK-Abello](#));
- AstraZeneca ([AstraZeneca](#));
- BoehringerIngelheim ([BoehringerIngelheim](#));
- ChiesiPharmaceuticals ([Chiesi](#));
- GlaxoSmithKline ([GSK](#));
- Focus Care Pharmaceuticals ([Focus Care](#));
- MedaPharma ([MedaPharma](#));
- Medidis ([Medidis](#));
- Mediq ([Mediq](#));
- MundipharmaPharmaceuticals ([MundipharmaPharmaceuticals](#));
- Novartis ([Novartis](#));
- Nutricia ([Nutricia](#));
- Takeda ([Takeda](#));
- Pfizer ([Pfizer](#));
- Sandoz ([Sandoz](#));
- TevaPharma Nederland ([Teva](#));
- Coöperatie VGZ ([CVGZ](#));
- Zilveren Kruis ([Zilveren Kruis](#));

Gezamenlijk maken deze partijen zich hard voor een optimale preventie en zorg voor mensen met een chronische longaandoening. Samenwerking binnen de LAN moet zorgen voor synergie. Contactgegevens: Long Alliantie Nederland, Stationsplein 125, 3818 LE Amersfoort, KvK 32143205, Triodos Bank 390227919, info@longalliantie.nl en telefoonnummer 033-4218418.

15. Aanmelden voor dit nieuwsbericht

Dit maandelijks digitale nieuwsbericht is bedoeld om u te informeren over de Long Alliantie Nederland. Geadresseerden zijn leden, relaties en belangstellenden van de LAN. Als u zich wilt opgeven of afmelden voor dit nieuwsbericht, of als meer personen binnen uw organisatie dit nieuwsbericht willen ontvangen, dan kunt u dat doorgeven aan: nijdeken@longalliantie.nl en telefoonnummer 033 - 421 84 18.